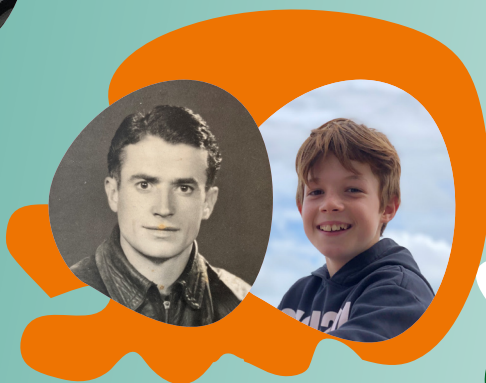
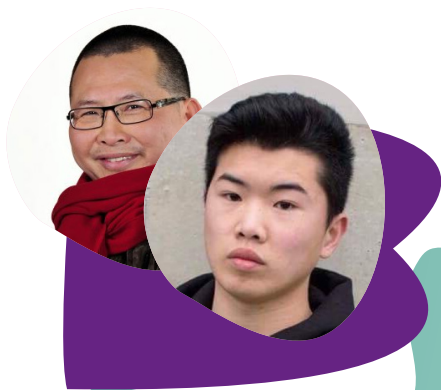

EXPO VLUCHT VERHALEN

(1951 – 2021)

Deze bundel is van:

INLEIDING

Binnenkort gaan jullie naar het Red Star Line Museum in Antwerpen. Het museum vertelt het verhaal van de twee miljoen migranten die begin 20ste eeuw de oversteek maakten van Europa naar Amerika. Red Star Line was de naam van het Belgisch bedrijf dat deze reis mogelijk maakte, met grote passagiersboten tussen Antwerpen en New York.

Welke redenen zouden mensen toen hebben gehad om te verhuizen naar Amerika?

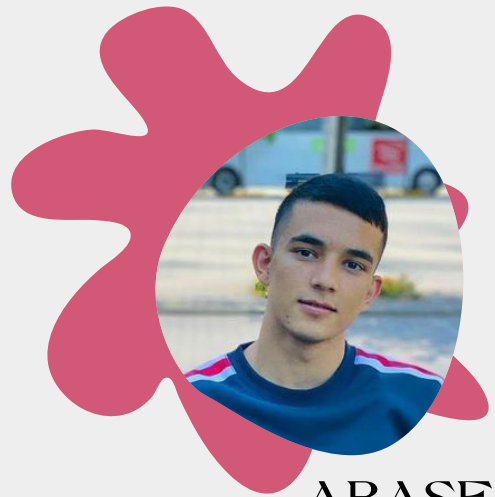

“Een vluchteling is elke persoon die zich buiten zijn land van herkomst bevindt, en die de bescherming van dat land niet kan inroepen omdat hij vreest voor vervolging omwille van zijn ras, zijn religie, zijn nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of zijn politieke overtuiging.”

Zo staat het in de Conventie van Genève, een afspraak die in 1951 werd ondertekend door 147 landen. Die definitie was erg belangrijk. Elk land wist nu welke personen ze bescherming moesten geven, als die daar om vroegen. Deze bescherming, ook wel ‘asiel’ genoemd, was ieder land voortaan verplicht te geven aan vluchtelingen.

VÓÓR DE EXPO

ABASEEN

NOOR

JAMAA

SYNTYCHE

CORNELLY

STANISLAS

OTTO

LONG

PIETER-JAN

In dit deel maak je kennis met een **migratieverhaal**. Je leert een persoon kennen die in de voorbije 70 jaar naar België gekomen is. Kom in een aantal stappen meer de te weten over de familie, het land van oorsprong, de migratieroute en de aankomst in België.

Je groepje verwerkt al deze info op een creatieve manier in de klas op een **placemat**. Bij elke stap zoek je naar antwoorden op de vragen. De placemat helpt je om met je groep op een duidelijke manier het verhaal aan de anderen **voor te stellen**. In een laatste stap denk je in nieuwe groepjes na over enkele woorden die belangrijk zijn om de verhalen in de expo te begrijpen.

STAP 1 MAAK KENNIS MET EEN JONGERE

In deze stap maak je kennis met een jongere via een filmpje en persoonscirkel. In de familie van deze jongere zit een migratieverhaal. Allereerst ga je op zoek naar gedeelde interesses.

- ✓ Bekijk het **filmpje** en maak kennis met de jongere (scan QR of bekijk het filmpje op je laptop via de link die je van je leerkracht krijgt).
- ✓ Bestudeer de **persoonscirkel** die de jongere van zichzelf ontwierp. *Deze cirkel toont wat deze jongere belangrijk en waardevol vindt in zijn/haar leven op dit moment. Hoe groter het stukje taart, hoe belangrijker hij/zij dat vindt.*
- ✓ Bekijk de foto van de persoon die migreerde en de **stamboom**.

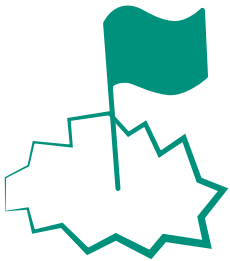

Wat doet deze jongere graag? Heb je een gedeelde interesse: iets wat ook jij fijn vindt?

De jongere heeft wortels in een land buiten België: zijn familie komt uit een ander land. Merk je dat? Zo ja: aan wat?

Wie migreerde naar België? Welke familieband heeft deze persoon met de jongere?

Heb je zelf ook migratieroots of weet van migratieverleden in je eigen familie? Zo ja, uit welk land? Hoelang is dat (ongeveer) geleden?

STAP 2 MAAK KENNIS MET HET LAND VAN OORSPRONG

De jongere heeft migratieroots. Dit wil zeggen dat (de familie van) de jongere om bepaalde redenen zijn thuisland verlaten heeft. In deze stap kom je meer details te weten over het land van oorsprong. Je vult de placemat aan met deze info.

- ✓ Zoek het **land** van oorsprong en de **hoofdstad** op in een atlas of op het internet. Duid de hoofdstad aan op de landkaart. Kleur het land op de wereldkaart.
- ✓ Bekijk de foto's en info over de **familie** die je terugvindt op de placemat. Zoek de **geboorteplek** op van het familielid dat migreerde. Duid het ook aan op de grote landkaart.
- ✓ Combineer de foto's op het eerste **knipblad** met de tekst die bij de foto hoort. Doe dit door de foto's te nummeren (in de kleine vierkantjes) en die nummers dan bij de juiste tekst te plaatsen.
- ✓ Knip de foto's en info over het land uit. Verdeel de foto's in drie groepen, die overeenkomen met de drie **velden** op de placemat:
  - bestuur en conflict (regering, wetten en regels, opstanden, oorlogen, ..)
  - leven en overleven (armoede, werk, leefomstandigheden)
  - kenmerken van een land (taal, kledij, wonen, eten, ..)
- ✓ Gelukt? **Plak** dan alle kaartjes met lijm vast.

Je kent het land nu wat beter. Je hebt kennis gemaakt met de familie. Vergelijk hun leven daar eens met jouw leven hier, in België. Wat valt op?

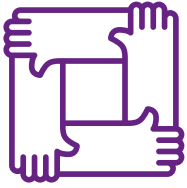
Waarom zouden mensen alles achterlaten en hun land verlaten?

STAP 3 MIGRATIEROUTE

In stap 3 luister je naar een podcast met de info over de migratieroute. Hoe lang duurde ze, wat waren de hindernissen, ...? Ook die info verwerk je in de placemat.

- ✓ Luister in groep naar **de podcast** over de migratieroute. Je kan het verhaal ook volgen op de bijhorende **tekst**.
- ✓ Schrijf in de voorziene ruimte de **reden(en)** waarom jouw persoon gemigreerd is.
- ✓ **Teken de route** van het land van herkomst (linksonder) naar België (rechtsboven). Vermeld en/of teken langs je route:
  - tussenstops
  - landen waarlangs de route liep
  - duur: hoelang bleef je persoon daar? hoelang onderweg?
  - gebeurtenissen onderweg / hindernissen...
  - vervoersmiddelen (auto, bus, trein, vliegtuig, boot, te voet...)Je mag gerust **creatief** zijn! Maak er een overzichtelijke tekening van, waarop je gebeurtenissen, grenzen en vervoersmiddelen uit het verhaal tekent.

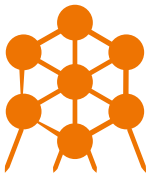
Wat heeft je het meest getroffen in het verhaal?

Was jouw persoon van plan om in België terecht te komen? Of niet? Hoe kwam dat?

Hoe komt dat het voor ons redelijk gemakkelijk is om te reizen en dat mensen op de vlucht soms hun leven riskeren om op een 'veilige plek' te geraken?

STAP 4 AANKOMST EN HET LEVEN IN BELGIË

Aankomen in België is niet voor iedereen even gemakkelijk. Heel wat mensen komen hier terecht zonder netwerk: ze kennen niemand en de gewoontes zijn totaal anders dan in hun thuisland. Personen en organisaties die hen hier dan opvangen zijn erg belangrijk om de weg te wijzen, om ze welkom te heten en om hen heel concreet te helpen om asiel aan te vragen.

- ✓ Knip de foto's en gebeurtenisfiches uit. Lees op de foto's welke **organisaties en personen** een rol speelde bij de aankomst en het leven van jouw persoon in België.
- ✓ Link deze personen/organisaties aan de **gebeurtenissen** die de persoon meemaakte. Maak duo's van kaartjes
- ✓ Probeer de duo's **chronologisch** te leggen: wat gebeurde eerst? Wat dan? En toen?
- ✓ Plak ze daarna in deze volgorde rechts onderaan op de placemat.

Werd je persoon in België overal hartelijk ontvangen? Of voelde hij/zij soms tegenstand?

Zie jij een rol voor jezelf weggelegd om mensen zich in België thuis te laten voelen? Welke dan?

Hoe sta jij tegenover nieuwkomers in je land? Duid de **gevoelens** aan die bij jou passen

- onverschillig:** het doet me niet veel.
- angstig:** wat ik niet goed ken, maakt me (soms) bang.
- nieuwsgierig:** ik leer graag nieuwe dingen kennen, dus ik ben benieuwd naar hun verhaal, hun taal, hun gewoontes.
- boos:** ze lijken met zoveel te zijn, en hun manier van leven bedreigt onze manier.
- verdrietig:** ik vind het zo erg dat ze alles moeten achterlaten om in een ver en vreemd land te komen wonen.
- andere:** .....

STAP 5 VOORSTELLING

Jullie placemat is ondertussen goed gevuld! Het hele verhaal staat er nu op. Tijd om jullie verhaal te delen met de andere groepjes!

 Overleg nog even met je groep of alles duidelijk op de placemat staat. Je kan de placemats op de verschillende tafels laten liggen, of ze omhoog hangen in verschillende hoeken van de klas.

 Spreek tenslotte af wie van de groep welk deel van de placemat zal vertellen. Zorg dat iedereen van je groepje eens aan bod komt!

 Ga dan met je hele klasgroep langs alle tafels.

 Aan elke tafel neemt het groepje dat hier gewerkt heeft het woord. Vertel kort wie jouw jongere is; welke band die heeft met de persoon die migreert; uit welk land die komt; waarom hij of zij gevlucht is; hoe die vluchtroute verliep; wie er in België geholpen heeft.

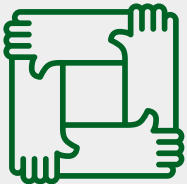
 Spreek luid en duidelijk, en niet te snel! Je gaat tijdens de expo een gelijkaardige gidsbeurt moeten geven. Beschouw dit als een soort oefening daarvoor.

STAP 6 SYNTHESE & ACTUALISERING

Voor het laatste deel zet iedereen zich terug aan een van de 5 tafels. Je maakt **nieuwe groepjes**: zorg dat van zoveel mogelijk verhalen iemand in je groep zit.

In deze oefening blikken we nog eens terug op de verhalen en op begrippen die belangrijk zijn om te begrijpen waarom mensen in de voorbije 70 jaar op de vlucht sloegen.

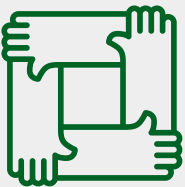
- ✓ De groepjes worden opnieuw ingedeeld. In elke groep moeten zoveel mogelijk verhalen vertegenwoordigd zijn.
- ✓ Elke groep krijgt twee soorten kaartjes. Op de ene soort staan woorden, op de andere een uitleg.
- ✓ Leg de kaartjes met een woord gedekt op tafel, op één stapel.
- ✓ Deel de kaartjes met een uitleg uit onder de leden van je groep. Iedereen leest de uitleg even in stilte.
- ✓ Iemand trekt een kaartje met een woord van de gedekte stapel. Lees het woord voor en tracht in je eigen woorden aan de groep uit te leggen wat het wil zeggen.
- ✓ De groep mag eventueel aanvullen.
- ✓ Denk met de groep na in welk verhaal of verhalen dit woord een rol gespeeld heeft.
- ✓ Zoek tenslotte het kaartje met de juiste uitleg bij het woord en leg deze twee kaartjes open op tafel.
- ✓ Nu trekt de volgende leerling een kaartje van de gedekte stapel.

TIJDENS DE EXPO

Welkom in het Red Star Line Museum! Je bezoekt vandaag de Expo Vluchtverhalen (1951-2021). De expo wil de 70ste verjaardag vieren van de Conventie van Genève (1951). Die ken je misschien nog wel van de voorbereiding in de les. In deze conventie werden afspraken gemaakt over de opvang van vluchtelingen. In deze ruimte zal je kennismaken met 12 vluchtelingen. Ze vertrokken ergens tussen 1951 en vandaag uit hun geboorteland en kwamen toe in België.

Deel je in groepjes van 2 of 3 in. Iedereen krijgt een **werkblaadje**, dat lijkt op de placemat die we in de les invulden.

- ✓ Ga in de expo met je groepje (3 lln) op zoek naar een verhaal dat je aanspreekt
- ✓ Leer één van de 12 verhalen kennen zoals je dat gedaan hebt in de klas. Doe dit aan de hand van het werkblaadje dat je van je leerkracht krijgt.
- ✓ Ga op het afgesproken uur:..... naar de plaats van afspraak .....
- ✓ Hier word je in 3 nieuwe groepen ingedeeld. De drie leerlingen uit jouw groepje verdelen zich over de drie groepen, zodat in elke groep iemand het verhaal zal kunnen vertellen.
- ✓ Ga met de nieuwe groep langs de verhalen.
- ✓ Bij elk 'eiland' neemt een leerling de gidsrol op zich. Hij/zij vertelt het vluchtverhaal aan de hand van het werkblaadje.

NA DE EXPO

Zinderen de verhalen uit de expo nog na? Welk verhaal in het bijzonder? Je hebt wel gemerkt dat ieder verhaal uniek is. Iedere vluchteling heeft zijn eigen redenen om het thuisland te verlaten. Het laat niemand onberoerd.

In dit deel duik je in je eigen geschiedenis, of dat van een vriend, kennis of buur. Maak van al die verhalen een boeiende expo in je klas of op je school!

- ✓ Ga elk op zoek naar een **migratieverhaal uit je eigen omgeving!** Dit kan je eigen migratieverhaal zijn, maar evengoed van familie, vrienden of bureu.
- ✓ Indien je geen verhaal vindt, kan je gebruik maken van verhalen op Archief voor het Onderwijs. Vraag aan je leerkracht om je wegwijs te maken in deze website. Je vindt de verhalen onder de zoekterm 'Veldwerk'
- ✓ Vraag of je iemand mag **interviewen**. Het is heel belangrijk dat mensen die hun verhaal vertellen zich comfortabel voelen om hun verhaal te delen.
- ✓ Overloop het verhaal in de **vier stappen**, zoals je dat gedaan hebt in de klas en op de expo. Maak aantekeningen op het werkblaadje dat je krijgt van je leerkracht.
- ✓ Verwerk de info op een eigen **creatieve** manier. Dat kan een kunstwerk zijn, een collage, een reportage, een filmpje, een website, een toneelstuk...
- ✓ Bundel je creaties en maak met de klas een eigen **expo** van migratieverhalen.